

LIBERTATEA

Abonament: „Libertatea” cu suplimentele: Lei 50 pe an.
Pentru țărani: „Libertatea” cu „Foaia Inter-
esantă” și „Plugarul Luminat” pe un an 40 Lei;
pe 6 luni 20 Lei, pe 3 luni 10 Lei.
Inserțiunile după înțelegere.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi.

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru America: „Libertatea”, „Foaia Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 3 dollari. Banii se trimit
la d. John I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Poil
la Orăștie se dă de știre prin o carte postală.

Un suflet bun.

80.000 de cărți dăruite de dl. I. G. Bibicescu pentru o Bibliotecă de obște la Turnu-Severin.

Nu punem anume un titlu mai răsunător în fruntea acestor știri. Credem totuși că în aceste zile, când altele suflete rele se dau peste cap prin țară, și fac „bravuri” de parcă ne-au ajuns zilele lui Anticrist, am spus mult când am zis: *Un suflet bun!*. Și nu putem pune un titlu mai răsunător, mai zgomotos, pentru-că s'ar împotrivi cu firea cea blândă, modestă și cinstită, a celui despre care vorbim, despre făcătorul de mult bine după povaja scripturii, că „să nu știe stînga ce face dreapta”, care este dl. I. G. Bibicescu, Guvernatorul de azi al Băncii Naționale a României.

Deși bătrîn, la 80 de ani trecut, și a păstrat foarte întregi și neatînse puterile sufletești, deși cele trupesti abia-l mai ajută. Și fiindcă încă de tîner și-a închinat viața muncii de obște pentru neam, științelor și facerii de bine, și tare i-a fost dragă cartea românească, — până la 80 de ani mult a învățat, mult bine a făcut în tăcere și multe cărți a adunat în aceeași tăcere...

Acum, la frumoase dar încă sănătoase și senine bătrînețe, — hărățit-u-s'a să facă o faptă bună, care să încoroneze pe toate câte le-a mai făcut în viață: Să dăruiască întreaga sa uriașă Bibliotecă (adunare de cărți) care atinge numărul de 80.000, orașului Turnu-Severin, ca să facă din ele o Bibliotecă pusă la îndemîna tuturor iubitorilor de învățatură, de cărți folositoare, de lumină multă. Ar fi dorit ca și această faptă a sa, să fie împlinită aproape fără să știe lumea de ea, dar lumina faptelor e prea frumoasă și prea mare decît să se mai poată ascunde sub obroc. Ea se cere pe masă și strălucirea ei se vede pînă departe peste toată țara.

Și nu e vorba de o adunătură de cărți, așa unele peste altele, și bune și rele, alandala, nu. În Bibliotecă dl. I. G. Bibicescu se află pe lîngă toate cărțile nouă de literatură, știință, finanțe, și o mulțime de cărți vechi, foarte prețioase, pentru că s'au foarte rare! Apoi documentele zilelor mari ale țării, aproape toate.

Scritorul acestor știri eram, la înfița intrare a României în Ardeal, în slujba armatei atașat la Comandamentul Teritoriului Ocupat, care organiză administrația românească în Ardeal, pînă unde eră cucerit.

Întîmplător am întîlnit pe Guvernatorul Băncii Naționale, care mult se interesa de Ardeal și de Ardeleni și ne cunoștea mai bine ca zeci și sute de politicieni militanți, și i-am arătat cu bucurie înfița Proclamație ce a dat-o armata română către locuitorii Brașovului, vestindu-i că de azi încolo Brașovul se ține pe vecie de România! Noi ceteam cu suflet tremurător de bucurie acea Proclamație și o arătăm la toată lumea.

Iubitorul de Ardeleni I. G. Bibicescu a ascultat-o cu lacrimi în ochi și cu glasul său plîpînd, mai mult șoptit decît roștit, mi-a cerut acel document prețios al marilor zile. I-am dat cu dragă inimă și văzîndu-i plăcerea pentru astfel de hîrtii, i-am spus, că mergînd la Brașov, am să adun din toate ordinațiunile ce le va da Armata, Comandamentul Teritoriului Ocupat, câte una, și să i-le trimit.

— *Negreșit, mi-a zis, căci astfel de documente, martore ale vremurilor, nu pot să lipsească din colecția (adunarea) mea de documente!*

Un astfel de adunător de cărți și de documente prețioase a fost, și mai e, și să deie Dumnezeu ca încă mulți ani să fie, dl. I. G. Bibicescu.

De aceea Biblioteca d-sale nu e bibliotecă de rînd, ci una foarte prețioasă. Fericit orașul care a ajuns în stăpînirea acestui dar bogat al dlui Bibicescu.

Noi scoatem la iveală fapta d-sale de bine, cu bucuria ce o simțim totdeauna, cînd putem să vorbim despre suflete alevea bune și mari românești.

Adunări politice.

— „Partidul Național” va ține un șir de adunări politice în jurul Brașovului, la cari dl. deputat, fost Ministru, Mihail Popovici, va vorbi poporului.

— La Făgăraș are loc mîine, Vineri în 11 Novembre, o adunare a Partidului Național, la care vor vorbi deputatul Arpașului Dr. Dobrescu și dl. Dr. Valda.

— Partidul Tărănesc va ține

la București în 20—21 Nov. marea sa sfătuire, zisă Congresul Partidului.

Aici în Ardeal fuseșe convocată o adunare a Partidului Tărănesc la Hașeg, pe Luni în săptămîna de față, dar fiind zi de țîrg și spunînd că are temeri de tulburări, prefectura dela Deva a eștat de bine a opri adunarea.

— Partidul Liberal, ține și el adunări în felurite locuri prin Ardeal, iar la 28 Nov. va avea la București Marele Congres al Partidului.

— Partidul dela putere, zis „al Poporului”, ține și el adunări în Regat ca să arate că țara nu s'a întors dela dînsul.

— Chiar și Marghiloman, cu partidul lui „Conservator-progresist”, nemșoișt, s'a pus în mișcare prin o adunare la Iași, în care Marghiloman a spus multe adevăruri crude despre conducerea averescană a țării și marile ei greșeli față de Ardeal și de Basarabia.

E o viuă mișcare a partidelor în țară, ca atunci cînd toată lumea simte că — nu e bine și ar trebui o schimbare spre bine.

D-na Elvira Botez.

La începutul anului 1920 Brigada de Infanterie dela Orăștie, a primit de Comandant pe dl. Colonel Botez, venit la Orăștie cu soțita sa soție dna Elvira Botez.

Au sosit la noi într'un timp cînd societatea română de aici nu avea lucru nici puțin, nici ușor, ci tocmai mult și greu, cu îndeplinirea alitor cerințe ale vieții celei nouă românești ce se înșcheba pe la noi. Gînduri și griji ne făceau îndeosebi așezămintele cele nouă pe care ni-le cerea timpul: susținerea Internatului pentru elevii Liceului nou românesc de aici; aducerea iar în ordine a lucrărilor întrerupte a Reuniunii Femeilor, cu Atelierul ei de Țesătorie care era fala noastră naînte de război, apoi organizarea unui Orfelinat pentru prea număroșii orfanii de război.

Românii orăștleni au bunul obicei că nu se plzumesc unul pe altul pentru conducerea feluritelor așezăminte de obște, ci se chiar împart asupra acelor și ajutură pe cel ce ia asupra sa o conducere.

Domnii ofițeri ai trupelor române așezate în Orăștie și doam-

nele lor, și-au arătat dorința a ajuta societății românești în munca sa de multe feluri în jurul multor așezăminte de bine, ba și-au cerut chiar parte conducătoare în unele. Nimenia nu li-s'a împotriviți, ci ne-am chiar bucurat de asta.

Înființarea Orfelinatului nu era cel mai mic și mai ușor gînd al societății de aici. La înființarea acestui lucru mare și bun, armata din loc, și îndeosebi unele doamne ale dlor ofițeri, intrînd în Comitetul Filiala Orăștie ce eră sub președinția dnei Victoriei Dr. Erdely, și au luat partea cea mare și grea. În curînd rolul conducător în munca Orfelinatului l'a primit asupra sa doamna Elvira colonel Botez, aleasă Președintă.

În această foaie s'a scris de repeșite ori despre acest orfelinat și marele bine ce l'a făcut celor vre-o 100 de familii din care a cules pe orfanii cei mai nenorociți prin război, — nici odată însă nu s'a scos la iveală tot marele merit pe care îl aveă în jurul acestui așezămînt doamna Elvira Colonel Botez, căci aflîndu-se încă în mijlocul nostru, nu voiam să-i atingem modestia și nobila lipsă de reclamă care caracteriză întreaga dsale lucrare în jurul Orfelinatului.

Astăzi, după ce dl. colonel Botez, avansat General de Brigadă, a fost permutat la Sibiu, putem vorbi, — și dînd fiecăruia ce se cuvine, trebuie să spunem, că ne aducem cu multă dragoste amînte de zilele pe cari dna General Botez le-a petrecut ca d-nă colonel Botez, în orașelul nostru.

Munca dsale în jurul Orfelinatului, dusă zi de zi, și multe cîsurî în fiecare zi, rămîne ca un model de împlinire a datoriei pînă la jertfirea de sine pentru o faptă nobilă. Ajutată cu largă inimă de harnicul Comitet al Orfelinatului, a dus la înflorire nobilul așezămînt. Seratele aranjate în favorul Orfelinatului, rămân unele din cele mai plăcute amîntiri ale noastre. Colaborarea dsale la orice mișcare socială, culturală, era simțită și prețioasă pentru buna reușită.

Dna General Botez, simpatică și prevenitoare cu toată lumea, a fost aici între noi întruparea împlinirii de datorințe ale unei femei ce-și înțelege rolul în societate, — lucru pentru care va fi ținută de Românii din Orăștie, totdeauna într'o plăcută amîntire.

UNELE—ALTELE

Sunt bani destul.

Intr'o dare de samă asupra "felicitelor roade" pe care le-au adus țării noile legi de dare, dl ministru Titulescu spune de curind, cu multă mândrie, că, de cînd s'a pus în lucrare noul budget al țării, întemeiat pe noile legi de dare, — nu numai că s'a îndreptat cumpăna între cheltuieli și venituri, ci s'a ajuns chiar la un prisos de 200 milioane Lei în cea dintîi jumătate de an a bugetului.

E drept că noi n'am cetit această dare de samă a dlui ministru Titulescu, dar "Tribuna" dela Oradea-Mare, gazeta de-a guvernului, ni-o spune și se mîndrește de asta.

Dar pentru studenți — nu sunt bani!

In acelaș timp cînd are așa prisosuri mari, guvernul a hotărît, că nu mai dă burse (stipendii) de stat studenților ce mergeau să învețe în străinătate, căci — țara nu mai are de unde coperi și cheltuieli cu ei. Vor mai fi trimiși în străinătate numai studenți cari învață lucruri ce nu se pot învăța în țară. Că studenților (și nu avem mulți cu stipendii, cîteva sute de tot) li-se dădea la Legația din Paris pentru 600 Lei ai lor, 400 franci francezi, și deosebirea de schimb o coperea statul.

Acea deosebire țara n'o mai poate purta, că prea o îngreunează.

Rămâne, zice hotărîrea ministerială, că cine vrea să învețe în străinătate, — să învețe pe cheltuiala sa.

Că mersul în străinătate e lucru de folos, se vede din faptul, că înaintașii noștri au hotărît a da aceste burse și le dădeau.

Și e faptul, că nu aflî om de stat și învățat al țării, care să fie învățat numai în țară. Toți au învățat sau toată Universitatea, sau o însemnată parte a ei, în străinătate. Germanii ori fi avînd ei școli destul de bune, totuși își trimit pe mulți fii ai lor în Anglia și la Paris; Francezii trimit la Londra și la Berlin (ori a. i. trimeteau înainte de război), Anglia trimite și ea în Franța și aiurea. Așadar că lucrul acesta e bun, nu mai incupe îndoială.

Ai noștri tineri vor fi ținuți dar în țară, nu pentru că nu avem nevoie de școli streine, ci pentru că — nu avem bani a-i mai ajuta.

Dar domnul Titulescu spune că a cruțat în jumătate de an 200 milioane l..

Tinerii noștri buni, dar sărăcuți, nu vor mai putea dară merge în străinătate, că nu sunt bani. Vor putea merge iară numai copiii boerilor, — ca pe vremea lui Fedeleș-Vodă.

Pe aurea și pe la noi.

Din fosta Ungarie, noi Românii am rupt o parte, Sărbii altă parte, iar Cehii (Bohemia) a treia parte. Aceștia au rupt ținutul de sus e Ungariei, Slovacimea, care a neam de sânge cu Cehii.

Ei, bine, să vedem cum se poartă alții, și cum ne purtăm noi cu ținuturile luate dela Unguri.

Sărbii au făcut din toate școlile ungurești pe câte leau aflat în ținutul luat de ei, tot școli sărbești; ungurești au mai lăsat doar de sămăntă în câte-o comună curat unguresc. Sărbii nu glumesc, nu cruță, ei sărbizează cu mână tare.

Cehii sunt ceva mai liberali (mai dătători de slobozenie). Ei au prefăcut în școli cu limba de învățămînt ce hă 37 de Licee (gimnazii) cari erau înainte vreme ungurești în Slovacime, și numai 5 au mai lăsat să rămână ungurești.

Noi Românii suntem mai largi în libertate decât toți: La noi, cei un milion și jumătate de Unguri (din care jumătate de milion sunt jidani ce se țin însă de Unguri!) au peste 20 de Licee ungurești, pe cînd noi cele 3 milioane de Români împreună nu avem mai multe de cît ei (tot vre-o 20). Iar unii Miniștri ai noștri mai promit (făgăduiesc) streinilor și o Universitate! — La așa ceva Ungurii și codițele lor, jidanii, din Sărbia ori Cehoslovacia, nici nu cutează a visa!

Cu cotul...

Intr'adevăr, ne vine să credem, că unii "conducători de țară", lucrează cu cotul ori cu călcăiul, nu cu capul!

Să ne dovedim vorba, pe care o spunem numai cu multă mîhnire.

Zilele acestea, prin 6 Nov. au venit în redacția noastră doi domni ofițeri penzionari, oameni serioși și onorabili, și, printre altele ni-s'au plîns, că iaca suntem în 6 Nov., și nici noi, nici mulți ca noi, nu ne-a primit pensia nici pe Octombrie! Am mers azi la Perceptorat și ni-s'a spus că — nu ne poate plăti pensia, că pentru noi n'au sosit "Librete", cărțilele de plată cu cari se face acum plata penziilor. Ci-că la 100 de penzoniști le-a dat pensia, că pentru acela au sosit "Librete", pentru noi nu..

Și cu un zimbet în care era și amărăciune, și un umilitor dispreț, ofițerii ne întrebau: Și ce am fi noi vinovași că Perceptoratul n'are "Librete", ca să stăm fără plata penziei?..

Am crezut că e o glumă rea din partea cuiva dela Perceptorat, și am mers îndată să cerem lămuriri, cum se poate așa ceva? Iacă ce ni-s'a spus:

— Avem ordia, să nu mai plătim penzille, decât pe temelul acestui fel de "Librete" (și ni-s'a arătat cărticica făcătoare de minuni, un caet ca al băieșilor de școală, în care se culează pentru fiecare lună pe o foie primirea penziei). In loc să dai 12 Chitanțe oșbite într'un an, iscălești 12 Chitanțe ce-s curute de olaltă, într'un caet!).

Și, ni-s'a spus mai departe, noi avem aici 170 de penzionari, dar Librete nu am primit decât 100. La cei 100 cărora li-s'au ajuns libretele, le-am plătit penzille acum pe 2 luni de-odată (căci în luna trecută ne-avînd nici un libret, nu am plătit la nici unul), —

dar acestor 70 nu le putem plăti nici acum!..

— Bine, dle, am întrebat, de ce nu primim chitanțe provizorii (vremelnice) pînă vă vin "libretele", dar să nu oprești oamenii or drept al lor, penzie, acum în cap de iarnă?!

— Nu avem voie să primim chitanțe provizorii. Pînă n'or avea "librete", nu le putem plăti!

— Și cît costă un libret de acesta?

— 5 Lei.

— Uite, sunt lucrări așa de simple, cu țipar pe o față, — de ce nu le comandați la o tipografie din loc și pînă mîne le-ați putea avea, și ați mulțumii pe cei în drept!

— Nu se poate. Uitați, libretul trebuie să vie pe la Direcția Financiară din Deva, îl iscălește (în alb) dl Director Velșian (adecă pune cineva un sigil cu numele dlui Dr. Velșian), și fără asta libretul nu e bun!..

— Dar de ce nu v'ați îngrijit să fie librete destule și la vreme?

— Am scris de repeșite ori, am și telegrafat: la Deva, la Cluj și la București, și — nu ne vine nici un răspuns!..

Mi-am mușcat buzele și am plecat poate mai mîhnit ca ofițerii ce nu-și luaseră penzille, — căci vedeam în acest fel de a conduce treburile de obște ale țării — nebleznicia intrupată!

A dat el Ministrul de Finante porunca stupidă, că: dela 1 Octombrie nu mai plăși penzille decât pe "librete" așa și așa, cu iscăliturile înaintate puse ș-a și ș-a, — dar n'a îngrijit că Libretele să fie la Perceptorate spre a le putea da penzionarilor la mână, acum la 1 Octombrie pecînd era sorocul, dar nici la 1 Noiembrie! Și unde trebuiesc 170, el trimite 100! Și la telegrame nu răspunde. Și Chitanță provizorie nu primește!

Așa o conducere de treburi ale țării, priceapă o clac poate.

Nouă ne e rușine că Țara Românească e condusă în acest fel, de oameni cari judecă cu călcăiul cizmei lor, nu cu capul!

Și — nu știm cum am putea ajuta penzionerilor în acest chip batjocorîși acum în capul iernii.

Avem un Ministrul al Ardealului. El ar trebui să audă astfel de plîngerii împotriva unor afări reașnoase, — dar nu știm de le aude ori nu. Tare ne-am bucura să aflăm că ne-a auzit și a făcut ce ar fi dator a face.

Ministrul de război e cînd la Timișoara, cînd în Basarabia, cînd în Bucovina, — n'ore vreme să audă plîngerile penzionerilor.

Ministrul Financelor a fugit de nou la Paris, după ce a stat toată vara în Elveția. El n'are vreme a face ordine în așa lucruri "mici"...

Noi stăm și ne zbatem și strîgăm neputincioși. Nu ne aude nimenea, nu are nimenea vreme de astfel de "dureri mărunte"...

Dările cele nouă.

Vor fi șterse unele din ele?

In 30 Octobrie a avut loc la Pitești Congresul județean al Partidului Liberal din județul Argeș, cu soli trimiși de credincioșii partidului din peste 100 comune ale județului.

Ca să l deosebim însemnătate, au mers la Congres dlul Vintilă Brătianu și d. I. C. Duce, foști miniștri.

La acel congres dlul Vintilă Brătianu (fratele dlui Ionel I. C. Brătianu) a ținut o vorbire mai mare în care a arătat, cum crede Partidul Liberal că se poate ajuta ridicarea țării din starea prea încurcată și îngreunată politică în care se găsește: Prin o politică de cruțări budgetare și de sporire a producției (a rodirii de tot felul, în țară). Despre legile cele nouă de dări, a spus că: Ele trebuiesc revizuite, adecă luate sub cercetare nouă și cernute bine, așa ca ele să aducă mai multă dreptate. In acest scop unele biruri încurcate și nedrepte, trebuiesc în laturate de tot, cum sunt, între altele, birul exploataților agricole și cel pe cifra afacerilor (cel cu 1 la sută din tot ce își intră la casa, din orice viuzăși cu față de nego!).

Iacă două feluri de dare, cari azi se scot de pe oameni, dar care se pune în vedere că — se vor nimici și nu vor mai fi.

S'a sfîrșit o comedie.

Joi în săptămîna trecută adunarea națională maghiară (dieta) din Budapesta, s'a adunat în mîndra Casă a Țării de pe țărmul Dunării, și acolo, unde la începutul anului 1907, grozii și baronii, cu Tisza Pișta în frunte, își spărgeau plămîni strigînd: "Éljen IV Károly királyunk" (Trăiască glorioul nostru Rege Carol IV.), — acum s'au adunat să hotărăscă a-l "sășopoi", a-l desbrăca de drepturile lui de Domnitor!

Dieta eră în vacanță (acasă) și a fost chemată la olaltă la Budapesta anume numai pentru acest scop. Guvernul, în înțelegere cu Horthy, guvernatorul (locțiitorul Demnitorului), a adus naîntea adunării un plan de lege prin care se spune:

1. Dreptul de domnitor peste Ungaria a lui Carol IV., încetează cu ziua de azi.

2. "Sancțiunea Pragmatică" (Legea anume făcută la 1723 prin care se dădea domnia cu dreptul de moștenire din tală n'au, pentru Familia de Habsburg), drept așezat în cap I. și II. din acea Lege, se scoate și ea din putere și neștineea (maghiară) își recapătă dreptul de a-și alege pe Regele ei!

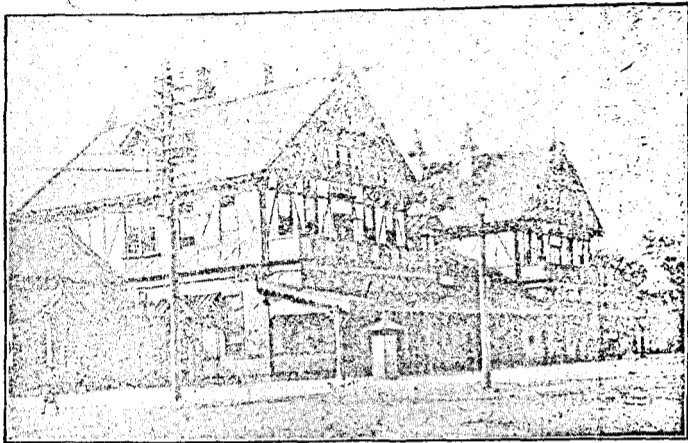
3. Naștuncea maghiară își șine neschtimbaltă forma de ocărmitre (tot ca Regat constituțional cum e și România), dar amănă alegerea Regelui pe mai tîrziu, postînd guvernul ca să vie cu un plan de lege în privința asta, cînd va crede timpul potrivit. (Pîn'atunci Horthy șine locul de Rege..)

Foaia Interesantă

Intocmită de
IOAN MOȚA,

Lada cu Comorile

Ca adaus ilustrat
la „LIBERTATEA”,
Prețul: 10 Lei pe an

Gara orașului Seoul, capitala (scaunul) fostului împărat al Coreei. Chipul ei, făcută toată din lemn, ne arată felul de a zidi în acel cap de lume Iarnă nefiind pe-acolo aproape de loc, casele se fac din lemn cioplit în blăni, ușor de schimbat, ușor de mutat. Gara, prea săracă pentru un oraș cu scaun împărătesc, e oglinda orașului și a țării, sărace și înapoiate și ele.

Dintr'o lungă călătorie.

Dela Iași — la Petrograd, — peste Siberia, — Coreea, — Iaponia — la America.
De Ioan Moța.

XXII.

Spre Mukden.

...Și dacă ne-am așezat de-a binele în vagon și trenul s'a pus în mișcare, iaca vine conductorul, să ne vadă biletele. Înainta de a intra, el bate la ușă, apoi intră. Vin doi. Amândoi oameni mărunței, curați la față și curat îmbrăcați, cu păr foarte negru. Ne par foarte tineri, deși nu sunt, că s'au bărbăți formați, de 28—30 de ani. Zic ei pe limba lor „bună seara” ori ce-or fi zis. Sunt foarte liniștiți, prevenitori, cu purtare frumoasă. Nici pomenire să samene cu conductorul ungur cunoscut nouă, care intră îngâmfat în vagon, par'că pășea în moșla lui tată-s'oi și între birșii lui. Aceștia nu. Ei arată că publicul e domnul pe care ei îl servesc, cu prevenire, cu bună creștere. Un lucru ne bătea nouă la ochi, că cel doi conductori, râdeau într'una, nu atât râd, cât un zîmbet foarte înțins, arătându-și întreg șirul de dinți foarte albi, încât noi n'aveam să credem că râd de noi. Tot așa de răzători au fost din cabina noastră. Ni s'a tălmăcit însă, ce înseamnă asta: La noi, când un slujbaș pășește în fața unor oameni aleși, se pleacă înaintea lor cu plecăciune mare, prin asta arătându-și cinstea deosebită. La Japonezi plecăciunea asta e mică, și marea luare în seamă se arată prin acel zîmbet foarte vădit, prin rânjirea aceea cu toată gura și hăhăind pușin, respectuos, în fața domnului... El despre noi fuseseră înainte înșiră că sosim ca o „Mislune” trîmblă

de România, și așa prin răsul acela foarte stărilor, ne arătau deosebita lor cinste.

Am mai glumit noi, după plecarea lor, pe socoteala acestei etichete (arătare de bunăcuviință) națională japoneză, apoi ne-am culcat în pătușurile mici, dar foarte curate și primitoare, și nici nu ne-am mai deșteptat până dimineața.

Dimineața ieși-ne la Mukden, orașul de care e legată atîta mândrie a Japonezilor, decînd cu războiul lor cu Rușii. Aci au dat ei a nu știu cîta bătăie hotărâtoare asupra Rușilor, izgonin-

du-i apoi până departe spre Miază-noapte și luându-le locul în stăpînirea acestor pămînturi!

Aci ne schimbă vagonul. Suntem luați și duși într'un vagon de zi. De ce? Practicii japonezi nu-și lasă vagonul de dormit, decât noaptea. Dimineața te scot din el, vagonul se descopcle, se lasă acolo în gară unde l'a prins ziua bună, ca să poată fi bine aerizat și curățit, pentru a putea fi dat de-sară tot așa de curat altora, cum ni-s'a dat nouă aseară!...

Până ne strămută bagagele, dăm o raită prin gară; e bună rînduială în ea; orașul se vede oraș însemnat, — durere, nu găsesc în gară ilustrate (cărți postale cu vederi din oraș). Tocmai fiind oraș cu istorie mare, toată lumea vrea să aibă chipuri de aci și se vede că noi am nimerit chiar cînd se termina-seră. Ce părere de rău!...

Dela Mukden apucăm pe noua linie ce duce dela această inimă a Manciuriei, spre Coreea, vechea împărăție de odinioară, acum și ea sub stăpînire japoneză. Linia ferată dela Mukden în jos, e zidită de Japonezi, îndrumînd și atrîgînd toată lumea de călători spre Seoul, fosta capitală a Coreei și de aci spre orașul cu port (stație de corăbii) Fusan, de unde în cîteva ore cu vaporul, ești pe pămînt japonez, chiar la capătul din jos al Japoniei, la Simono-Seki. E o linie ce te poartă prin locuri deluroase, prin vîl și munți, cam ca la noi în Ardeal. Călătoria e foarte plăcută. Trenul japonez merge foarte

URAGANUL

Stărnitu-s'a din miază noapte, furtună grea, îngrozitoare!
S'a 'ntunecat întreg pămîntul, s'ascunse 'n nori mărșul soare
Și micile viețuitoare ce ciripeau, înspăimîntate
Și-au întrerupt acum cîntarea și stau cu toate pitulate!
Bătrâni stejari, tufani și paltini, se clatină din rădăcină,
Un tîndr brad, isbit de trăsnet, se frîNSE 'n două din tulpină!
S'a 'ndurerat bătrînul codru, dar nici de cum nu se 'ngrozește,
A rezistat atâtea veacuri!.. Și lupta iarăși se pornește
Sălbatecă!.. Cea mai aprinsă din cîte lupte-au fost vre-odată!
De trăsnete vuesc toți munții și marea e înspăimîntată!
Căci uraganul răscolește vîzduhul tot și 'ntreg oceanul,
Se ține biet bătrînul codru, dar azi e îndărjit dușmanul!
Pe trandafiri el se răzbandă, pe dragii erini și pe mușcate,
Și mii de flori nevinovate zac la pămînt acum culcate!

Bătrînul grădinar privește cu multă jale în grădina,
Din tot ce-a răsădit odată, rămse numai o ruină!
Dar norii sunt gonîți și iată că soarele din nou răsare,
A inundat întreg pămîntul cu razele s'rălucitoare!
Furtuna a trecut de-acuma!.. Se 'nvioarează 'ntreaga fire.
Și un imn de slavă se înalță spre cer, în semn de mulțumire!
(Răsăritul)

Florica Rădulescu.

repede, — căci vagoanele lui sunt mult mai ușurele ca cele Europene, nefiind lucrate așa de mult în fer, ci aproape numai în lemn, și numai ca de poruncă e pus și fer, unde nu se putea fără el. De aceea, mașina merge ca jucându-se cu cele 10—12 vagoane de călători ce trage după ea.

Pe la 10 dimineața ne trezim că toate lămpile electrice se aprind în vagoane. Ne apropiem de un șir întreg de tuneluri (întrări ale trenului prin căi sfredelite în munți) aproape așa de dese ca cele din jurul lacului Balcal, din Siberia, — și conducerea trenului japonez nu vrea să rămii în întunec, ci să nici nu bagi de seamă că iară și iară intri și ieși dintr'un tunel.

La clasul 12 mergem la masă în vagonul restaurant. E foarte curățel și parcă se la la întrecere cu luxul din vagonul restaurant rusec. În vagonul rusec ne puneau la masă 2 linguri, una pentru supă alta pentru compot, apoi 2 cuțite și 3 furculițe. Japonezii ne pun 3 linguri, 4 cuțite și 4 furculițe! Câte mâncări o să ne dea! ne gândim, dacă ne-au pus altele instrumente de mincare pe masă! Lista de bucate ne arată că de fapt ne aduce foarte multe feluri de mincare. Cine-o să le poată mânca? Dar — le am putul! Căci toate porțiunile de mâncare sunt numai ca pentru copii de 4 ani. Supa abia ai început s'o iei în lingură și s'a gătat. Fripturile sunt cit un ban de argint de 5 Lei, o îmbuc de 3 ori. Mici, dar foarte gustoase, foarte bune. Și multe, până te sature bine, și până ți-a arătat chelnerul cel cit un nap, că — ai avut ce face cu altele furculițe și cuțite... (Va urma).

De vorbă cu vântul

din țara bolșevicilor...

Versuri dela un prinsoner din 1917—18.

Fratele nostru Ioan Onea din Ponor ne trimite versurile de mai jos, ca pomenire a zilelor ce le-a trăit ca prinsonier la Ruși în iarna anului 1917—1918 când prin toată Rusia se involbura feroasă, cu gura plină de sânge, revoluția, și tot în 2—3 zile se schimba stăpânirea: Azi veneau bolșevicii, îi luau pe nefericii prinsoneri și-i făceau cu sila „soldați bolșevici”, mâne veneau Cazacii, îi luau ei, iar de mâncare le dădeau la 10 oameni un kilogram de pâne pe zi!.. Mureau de frig și de foame în fiecare zi în fiecare lagăr câte 30—40 de inși, ca vai de sufletul lor și de al celor de acasă ai lor!.. Mureau cu gândul la căsuța lor, la vatra de-acasă, pe care ardea un lemn și ferbea o oală cu zamă și lângă ea vărsa lacrimi de durere o mamă... Aducerea aminte de aceste vremuri de groază le scrie fratele nostru Ioan Onea în versurile de mai jos:

Solie-adusă de vânt...

Asară pe inserat
Aspru vântul a suflat,
Și era el ghețos foarte
Că venena din Miază-noapte.
Stat'am și l'am ascultat
Și apoi l'am întrebat:

— Vântule neodihnit,
Tu pe unde ai venit,
Ce-ai văzut, ce-ai auzit?
Din Siberia poate vii,
Și de-ai noștri ce mai știi?

— Eu pe unde-am străbătut
Tare multe am văzut,
Mulți voinici în pământ zac
Că viața li s'a gătat,
Alții în amărăciune
Iși duc viața pe lume,
Unii zac în Inchisori
Plângând pe zi de tri ori,
Dacă ai sta și-ai asculta
Plângerea tuturoră,
Strigarea după dreptate
Prin cele țări depărtate,
Ți-ai astupa urechea,
Ți-s'ar rupe inima.
Că în loc de rugăciună,
Fiecare, oftând, spune:
„Vai de biet sufletul meu,
Cum se prăpăde mereu,
Dragii mei frați și surori,
Mergeți și culegeți flori
Pentru frații 'ndepărtați
Și părinții 'nstrăinați.
Vântul ce dela noi vine,
N'are ce duce cu sine
Numai plânsuri și suspine,
Plânsuri cât de pe pământ,
Și mai multe din mormânt,
Care strigă: Doamne sfânt,
Cum viața mi ai sfârșit
Când eu nici nu m'am gândit!
Părinții mei drăgălași,
Nevastă și copilași,
Cum voi singuri ați rămas,
Iar tatăl vost la hodină
Departe 'n groapă străină!
Cum a fost, cum s'a făcut,
Tristă 'ngropare-a avut
Nime nu l'a petrecut,
Nici un popă de 'ngropare
Nici un clopot de chemare,
Nice rude de jemie
Nice haine de vecie,
Mormântul în loc cu spini,
Cum e soarta la străini,
Nimenea n'a întrebat
Din ce neam e, din ce sat,
Ci peste-olaltă l'a dat
Cu Nemți, Jidani și Poleci,
Să-și doarmă somnul de veci.
Unde-s tri într'un mormânt
De două-tri nații sânt!..

Și sta vântul și-odihnea,
Și-apoi iară îmi spunea:
„Și-am văzut bolnavi slăbiți
Și tineri îmbătrâniți,
Ne mâncați și ne 'mbrăcați
Și de dușmani înarmați
Ca să meargă să se bată
În bolșevica armată,
Erau crunți bieții Români
Și plângeau cu arma 'n mâni,
Căci n'au nici un crezământ,
Nici acei cari bolnavi sânt,
Pe alții li alegea.
La lucru greu li puneă,
Și nime nu l'a 'ntrebat
De-a mânca ori n'a mâncat
Nici că vr'o copeică are,
Haida numai la lucrare
Din zori de zi, până 'n noapte,
Până bietul nu mai poate!
Pământul e roditor,
Vai de robul muncitor,
De-i frig, de-i căldură mare,
El n'are nici o crezare,
Pățimesc noroade multe,
Mor din ele mii și sute,
Viața li-se otrăvește
Apoi li-se prăpădește!

Floricecă și una
Scrise 's de Ioan Onea,
Floricecă din ogor,
Din satul numit Ponor,
Care 'n Rusia a stat
Șase ani adevărat!

De toate.

Pe întrecere în tunuri mari. În războiul apus, fabrica de tunuri Krupp a făcut și un astfel de tun, care, zidit puternic în pământ la depărtare de 100 kilometri de Paris, a putut să tragă câteva glonte asupra Parisului. Dar pentru a azvârli așa de departe un glonte, trebuie o așa încordare de puteri, că după 2—3 pușcături, tunul nu mai e decât — fer vechiu, s'a stricat de tot. Dar mirarea lumii a făcut'o, ca să tragă la 100 kilometri, când tunurile de luptă trageau la cel mult 20—25—32 kilometri. Cel de corabie, de tras pe mare, mergea doar 40 kilometri.

Acum ci-că la New-York se lucrează la facerea unui tun, cu care să se poată trage dela 320 până la 480 kilometri!

Urmările războiului celui mare se resint încă asupra vieții negustorești a statelor trecute prin război.

O pildă viuă Germania. Ea n'a fost călcată în picioare de armate năvălitoare streine, orașele ei n'au fost bătute de tunurile dușmane, fabricile ei n'au fost jăfuite, cum au fost ale altor țări de cătră ea. Totuși o statistică (numărătoare) arată că:

Germania nainte de război exporta (trimitea în alte țări) mărfuri pentru 69 miliarde mărci. Iar în anul trecut 1920, la doi ani de pace, abia exportase de 10 miliarde.

Pentru că lumea s'a desvătă de-a lucra, vrea să trăiască cam fără muncă ori numai cu puțină muncă, — iar așa țările nu se pot întrâma deloc ori numai prea puțin.

GLUME

Imbogățitul de război, la librărie.

Un îmbogățit de război, gros la pungă dar subțirel la învățătură, se uită în fereastră unei librării (prăvălie cu cărți) și vede acolo cartea vesitului scriitor Maeterlinck, despre: „Viața Albinelor” în care e descrisă cu măiestrie cât de minunat e întocmirea de Dzeu a așa acestor ființe mici. El crezând că acesta e un scriitor despre viața animalelor peste tot, intră în librărie și întreabă:

— Nu aveți aci cartea care scrie despre viața vacilor...?

— Nu, răspunde librarul (vînzătorul de cărți), dar dacă ar fi mulți ca d-ta, apoi s'ar scrie negreșit și o carte despre viața boilor...

Cenzurat: I. Moja.

Tipografia „Libertatea”, Orăștie.

Și adunarea a primit propunerea guvernului. Cu asta Carol e scutit de la tronul Ungariei, la care avea altfel drept. Apoi ca om de rând, urma să fi dat în sama soarelui Englez să facă ce-o fi având în vedere, cu el...

Totuși, Ungurii simțind că e greu pentru țară, când ea e răsturnată să-și răstoarne din tron pe un domnitor pe care îl urcase acolo așa paradă mare și care nu i-a scut și nu i-a vrut nici un rău, — Ministeriu de Interne (peste trebile de launtru a țării) a poruncit 8 jale pentru toată țara! Ca să cum și-ar fi îngropat pe Domnitorul țării... În aceste 8 zile nu s-au petrecut petreceri, teatru; ori ce sărbătoare, crăsmă, se închide sara la 7, în semn de jale pentru stăpân în care a ajuns țara...

— După detronarea lui, Carol a sosit la Zita, a fost condus pe un vas de război englez ce sosise pe Dunăre sub zidurile Budapestei. Aceasta a plecat cu el pe Dunăre în jos. Când au sosit la Jarmil Joslaviei (Sârbiei), îndată în jos de Seghedin, două monitoare (vase de război mai mici) sîrbești l-au luat în primire și vasul englez cu fostul Rege și fosta Regina, a călătorit până la ieșirea din hotarele sârbești, sub paza acestor monitoare sârbe.

Prin gazete se vestise, că tot pe Dunăre va fi dus până la Galați, iar de aci pe mare la Teroprad (Constantinopol).

În faptă nu eră așa. Ci, se vede că fostul împărat se temea să meargă în tot lungul țărmurilor României, pe care o încălcase odată cu trufie și cu gând de a o ține sub genunchi. Austriei, și pe lângă țărmul Bulgariei, pe care au tras-o tot el prin Ferdinand fostul locotenent de husari unguri, în nenorocirea în care e azi! Au vestit că vor merge pe Dunăre, dar — la punctul Orșova de pe țărmul românesc s-au oprit și au cerut să fie duși cu trenul mai departe peste România, așa ca să nu-i știe nimenea.

Au plecat Sâmbăta trecută, desigur dimineață din Orșova, fiind escortați (insoșiți ca pază) de colonelul englez Ghnek și de maiorul român Ghiculescu (România n'a aflat de lipsă a-i de fostul „împărat” al Ungurilor insoțitor mai mare ca un maior...). Din partea lui și maghiarilor îl însoțeau Contele Eszterházy și marchizul Pallavicini.

Plecând de la Orșova, ci-că fostul împărat eră foarte abătut până la Craiova... Și-o fi adus aminte, sperie, cu cită trufie călcase el în ziua oară pe aceste locuri, ca „bucurător”, cotropitor și vîltor „Domnitor” el lor, — și în ce stare de simțire le trece azi, pătul de un maior român!... Trenul ce-l ducea stătea din 7 vagoane, între cari unul dormit, unul prînzilor, unul sașii și unul de bagage.

Ca pază avea o gardă de 6 sârbi englezi. La 11 seară, Săm-

bătă, a ajuns în gara Chișinău dincoace de București. Aci au ieșit întru întâmpinarea trenului colonelul englez Duncan, atașat militar la legăția engleză din București și generalul Nicolescu, Prefectul Poliției din București, pentru a vedea să fie bună pază. La 12 și 1 sferi noaptea, trenul a plecat mai departe, spre Galați. Generalul Nicolescu, însoțeste trenul până la Galați.

La Galați a sosit Duminecă dimineața la 9 și jumate. Trenul a mers de-a dreapta în port, la locul unde se trece din tren în vapor.

Vaporul român „Principesa Maria”, aștepta sub presiune (adecă încălzit, cu aborii gata de a se pune în mișcare). Fostul Rege și Regina se coboară din tren și sunt conduși spre vapor. Pe puntea vaporului e pus un covor, care copere scândurile roase și triste. Cei doi înalți prizonieri trec printr-un balcon române și engleze și urcă în vapor. Zita pare tot veselă, ea e doar tineră, dar el merge aproape cu capul plecat... Intră îndată în cabinele pregătite pe samalor și două santinele (soldați de pază) se așază în fața ușilor lor...

Fîind Duminecă, fostul împărat își arată dorința de a asculta o rugăciune. Preotul catolic anume dus, trece în sala de pe vapor ce se prefăce în biserică, zice „Pater Nostro” (Tatăl Nostru) și „Ave Maria” și vrea să se mai roage, dar fiindcă Zita ceruse să se închidă ușa cabinetului până se roagă, ca să se poată ruga în liniște, — ofițerul englez de pază bătut a doua oră în ușă, cerând să se deschidă ușa!

El o deschiseră, dar nu se rugară mai departe, ci se retraseră iară în cabinele lor...

Dela Galați și cei 2 unguri ce-l însoțeau, i-au părăsit. S'au întors acasă.

Vaporul român i-a dus până la Sulina, așadar până unde sunt ape române, la gurile Dunării. Aci trecând în Marea-Neagră, cei doi exilați (trimiși pe țărmuri străine, departe de ai lor, spre a nu mai putea fi primejdioși), au fost trecuți pe vasul englez „Cardiff”, care l-a dus la Tarigrad (Constantinopol) și de aci pe insula spaniolă Madera, la mijloc de ape nesfârșite, unde nu vor mai auzi „sfaturile”, șoptele și îndemnul unor neastâmpărați prieteni ca Andrassy și alții. Va trăi și el în pace, trăesc și aceia în pace în temnițele Budapestei unde se află, până vor fi judecați pentru încercarea de răsturnare a păcii țării.

Cine știe

ceva despre Tiofil Văidăianu, din com. Vinerea (jud. Hunedoara) fost soldat în armata română, Regimentul 40 Călugăreni, compania 4 R. S. și apoi trecut la 46 Infanterie, de care nu se mai știe din toamna anului 1916. Cel ce ar ști ceva de el, să dea de știre mamei sale văduve: Ioana Văidăianu în Vinerea (posta Cugir, jud. Hunedoara, Transilv.)

Pe anul 1922

scoatem de nou de sub lipar vechiul și bine cunoscutul „Calendar Național” al „Foi Interesante”.

care va fi reînvierea frumosului și bogatului Calendar de înainte de război.

Pe lângă un foarte bogat material de cînt, el va aduce peste 30 de chipuri foarte interesante, care în alt calendar nu se pot găsi.

Pe 1 Decembrie va fi gata. Nu grăbiți a vă lua alte calendare, până nu veți vedea „Calendarul Național” al „Foi Interesante” dela Orăștie!

NOUTĂȚI

Leul scăzut la 6 centime...

O noutate foarte tristă ne-a adus săptămîna asta:

Leul românesc a scăzut așa de tare pe piețele de bani streine, încît la Paris nu se mai dă pentru 1 Leu decît 6 centime (șase bănuți francezi). Și doar 1 Leu era într'un preț cu Francul Francez, adecă pe 1 Leu dădeau 1 Franc sau 100 de centime franceze.

Toți oamenii cu durere pentru soarta țării sunt plini de îngrijorare. Așa o să ajungem să nu mai putem cumpăra nimic în străinătate și să nu ne putem plăti nimic din datoriile ce avem față de străinătate, — ori cercînd a le plăti cu acest preț scăzut al Leului, să ne prăbușim toți în bancrută!

Numai guvernul Averescu, care e marele vinovat al nenorocirii, căci e cu totul nepriceput în a ajuta țara, ba încă risipește mai departe cu amădonă mîinile, — stă nepăsător și ne „conduce” mai departe spre abiz...

Ministrul de Finanțe Titulescu a plecat de nou în treburile la Paris... Vă puteți închipui ce costă pe țară călătoria lui acum când Leul, al cărui păzitor el este, face 6 bănuți la Paris.

În gara Călărași din Basarabia s'a ciocnit un tren militar de unul de marfă. Au fost 4 morți și 13 răniți greu.

Dela Orfelinat, Direcția Orfelinatului din Orăștie, face cunoscut, că are acum 28 locuri vacante (goale) pentru copii orfani de război de a mîndoi părinții.

De cei cari sunt orfani numai de tată, dar mamă au, — încă se primesc dacă sunt 5 ori mai mulți copii în aceea casă.

A se adresa la: Direcțiunea Orfelinatului din Orăștie.

Liceu de băieți avînd numai profesoare? Cetim prin foi, că nefericita „politică” de partid începe să se vîro și în școli... La numirile de profesori, de profesoare, de inspector.

Ci-că în Sigbetul Marmăției, deputatul averescan Ursu, ca să arate lumii de acolo că el e tare și mare,

a făcut să fie strămutați pe rând în alte orașe toți profesorii (bag'sama fiindcă nu erau de o părere „politică” cu dl deputat), și negăsînd-se profesori pe placul d-sale, au fost numite aci tot profesoare, cari, vezi, nu ai nici o politică (dară nu!). Mai rămăsese numai Directorul școlii cu pălărie bărbătească pe cap în tot corpul profesoral.

Acum ci-că nu știi din ce pricină, a căzut și Directorul din „grația” (plăcerea) dlui deputat. Hop! iute i-a făcut și lui foaie de drum. A fost strămutat și el. Și azi la acel Liceu de băieți, ci-că propun (dau învățătură) numai profesoare, femei!

Asta nu e bine. Școala ar trebui ferită de orice amestecuri ale politice de partid. Domnii deputați au destule la ce pot ajuta (și mai ales strică), să lase școlile în pace, fie că profesorilor le place ori nu de mutra deputatului lor. Sau cel puțin: Dacă nu-i pot face școlii un bine, să nu-i facă rău!

Tren căzut în prăpastie de pe podul rupt sub el Lângă Santa Eufenia, în Italia, răvărșînd-se tare riul Ameto, a spălat umplătura de sub linia ferată dela capul podului ce ducea peste rîu. Un tren ce venea ca să meargă spre Napoli n'a băgat de samă stricarea liniei și venind s'a prăbușit în prăpastie stricînd și podul de care s'a izbit.

Nenorocirea samănă, deși nu e așa de grozavă cu cea din Ungaria pe la anii 1870, când un tren militar pe când trecea peste podul de peste Tisa la Seghedin, podul s'a rupt sub locomotivă și ea s'a prăbușit în valurile Tisei trăgînd după sine și trenul aproape întreg. Doar câteva vagoane au scăpat, ca prin minune, oprindu-se acolo sus pe partea de pod ce nu s'a rupt. Erau husari unguri cei ce s'au potopit cu toții în grozava nenorocire.

Să-i primim iară?.. Fole un-gurești, chiar și strașnicul „Ellenzék” dela Cluj, stăruie tot mai mult, ca — statul român să primească napoi pe foștii slujbași unguri cari n'au vrut la vremea sa să pună jurămîntul de credință... Atunci a fost așa, azi e altcum. Văd și ei acum. Și azi ar pune jurămîntul și ar primi slajba sub Români.

Un vapor francez, prins de o puternică furtună în Oceanul Atlantic, a fost scufundat cu toți cei 600 de călători de pe el... Numai 2 inși au putut fi pescuiți și aduși de alt vapor, dar și aceștia — nebuniți de spaima prin care au trecut.

Dentist Dr. S. Seidner — dă consultații, în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — *Plombe. — Scoatere de dinți, fără dureri. — Punere de danturi.*

Tipărituri administrative

pentru cancelariile secretariale și comunale, se găsesc de vânzare la Tipografia „Libertatea” din Orăștie.

Lista lor întreagă se poate vedea în Nr. 43 al „Libertății” a. c. Sunt lucrute de un specialist cu praxă administrativă îndelungată. Aproape toate originale, întocmite după trebuințele de azi!

Prețuri mult moderate.

Anunț de licitație benevolă.

În 20 Noembrie 1921 d. a. la 2 ore se va vinde prin licitație benevolă imobilul cu case și grădini de 2 jugăre înscrise în protocolul funduar Vințul de Jos Nr. 125 A. 387, 388, la casa comunală din Vințul-de-Jos. Prețul de strigare 120,000 Lei.

Condițiile se pot vedea la secretariatul comunal.

(334) 1—2 „SEBEȘANA”
bancă populară societate pe acții Sebeșul-sășesc.

Legea Agrară

pentru împărțirea pământului în Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, tradusă

pe înțelesul poporului

se află de vânzare la Tipografia „Libertatea” din Orăștie. E o broșura (carte) de 6 coale de tipar, peste 96 pagini (fețe), și se vinde cu 4 Lei, trimisă franco (posta plătită).

Dacă se cer cel puțin 5 într'un pachetel, acelea se trimit recomandată (ca să nu se poată pierde pe poștă).

Banții se trimit înainte!

Cereri fără înaintarea prețului nu se iau în samă.

CĂRTICELE PENTRU TINERET.

Din înțelepciunile bunilor noștri bătrâni.

Tipografia românească dela Orăștie (a folii „Libertatea”) a început să tipărească un șir de

Cărticele alese

cu spicuri din scrierile pline de frumusețe și înțelepciune a bunilor noștri bătrâni, trecuți dintre noi, ca Vasile Al. Ureche, Petre Ispirescu, Luca Caragiale și alții, cari încep a fi, pe nedrept, cam uitați.

Și sunt cam uitați, fiindcă lucrările lor adunate în volume mari, sunt azi prea scumpe pentru a ajunge la ele fiecare, și mai ales tineretul din popor, dornic de citire.

Pentru a veni în ajutorul acestui tineret, tipografia românească (a folii „Libertatea”) din Orăștie, a început a tipări un șir de cărticele mici și pe ales, la cari să poată ajunge chiar și cel cu punguța mai ușoară.

Sub numirea de „Pagini alese din scriitorii români” a tipărit până acum:

Nr. 1: „Ghemul Vieții”, „Țară fără bătrâni”, „Vaca Bebei Floarea și Fiul unii” — legende și pilduri de o mare frumusețe și adâncă înțelepciune, scrise de Românuțul cu inimă mare de pe vremuri V. A. Ureche. E o cărticică

„Bobârnaci”.

— Volume de „Bobârnaci” foaia plină de glume frumoase, sănătoase și civilizatoare, scrise de regretatul Haralamb Călămăr (E. Borcie), — mai avem numai de pe anul 1911, 100 pagini, cu miș de glume în proză și versuri, — cu 6 Lei 50 bani volumul, trimis franco-recomandat A se cere la:

„Libertatea” în Orăștie.

Nr. 108/1921.

executor.

Edict de licitație.

Subsemnatul executor prin această publică, ca pentru suma de 190 Lei și acces. efectuându-se executiunea de excontentare în favorul executantului Popa Iosif reprezentat de avocatul Dr. Victor Popu, mișcătoarele cuprinse și prețuite în 2300 Lei și anume: mobile, se vor vinde prin licitație publică.

Termenul de licitație se desfășoară pe ziua 15 Noembrie 1921, orele 3 p. m. în orașul Orăștie la locuința executatului.

La această licitație se invită doritorii de cumpărare cu acea observare, că mișcătoarele se vor vinde numai pe lângă solvire imediată cu numărare și în caz de lipsă și sub prețul estimării

Orăștie, la 4 Noembrie 1921.

Gödrî,

executor judecătoresc.

CAUT

învățăcel la tâmplărie.

Să aibă cel puțin 15 ani și ceva carte. — Să fie din familie bună.

Ioan Romosan, măsar.

(332) Orăștie, Str. George Barițiu —3 (vis-à-vis de judecătoria).

Ca elevă de tehnică dentară

se primește la medicul dentist Dr. Seidner din Orăștie, o fată de 16 până în 17 ani. (331) 1—2

O moară cu două petri

pe apa Geoașului, e de vindut. În legătură cu ea mașină pentru lină, și plan pentru dube. Sunt 2 odăi de locuit, și magazine toate în stare bună. Vad foarte bun pentru negustorie și pentru fert de răchiu. Curte largă și grădini. Informațiuni la redacția „Libertății”. (330) 1—2

Înștiințare

Fac cunoscut onoratului public, că, vindecat din lunga mea boală, m'am întors acasă și mi-am luat conducerea atelierului meu fotografic, în persoană, — și astfel am de nou ocaziune a îndeplini și cele mai avansate pretenții.

Cu o cale rog onoratul public, ca trebuințele fotografice de Crăciun, să le comande deja de pe acum, ca să nu aibă întârziere pentru îngmădirea de lucru.

Atrag atenția și asupra vitrinei mele cu fotografii.

(333) 1—1 Cu stimă:

Eugen Rona, fotograf.
Orăștie, Str. Regală 4.

Esarendare de mori.

Comuna Vinerea (plasa Orăștie) dă în licitație publică morile comunale pe un an de zile, și anume: O moară cu 3 petri, în funcțiune, a cărei licitație se începe cu 50.000 Lei și una moară cu 2 petri în funcțiune, începând licitația cu 40.000 Lei.

Licitația se va ține în 15 Noembrie 1921 d. a. la 2 ore. Condițiile se pot vedea la casa comunală în Vinerea.

Vasile Baciuc

(320) 2—2

primar.

ORDINEA DE BAIE

la Băile Birtler din Orăștie:

Baie de puțină (vană):

în fiecare: Joi, Vineri și Sâmbătă, toată ziua, Duminică înainte de prânz. Baie de abori: pentru dame Joi după masă, pentru domni Sâmbătă după masă.

On. mușterii să-și aducă rufel (325) 2—8

Atelierul dentistic

Dr. B. Grauer,

Orăștie, Piața Regina Maria 11 (casele Albert Abraham). Ordinea zilnic dela ora 9—5 d. a.: plombe, danturi, poduri în execuția cea mai modernă. Scoaterea dinților fără dureri. Repararea danturii în câteva ore. Vizite, consultări și deviză de spese gratis. Cu săracii, considerație umană. Cel cu locuința în afară de oraș, sunt mai repede tratați. (319) 2—

O casă

cu 2 odăi, sură și o grădină de 8 jugăre în hotarul orașului Deva, e de vânzare! Informațiuni detaliate la dl Victor Stoicoviciu, primnotar județean în Deva. 312 2—2

Mobile de vânzare,

și anume: Un prânzitör, 2 paturi și 1 dulap de noapte. — Două perdele și 1 măsură mare, ce ține de garnitură. — Un arangement de bucătărie. — O șimbală. Tot acolo o cocină nouă cu 3 despărțituri. A se vedea în Orăștie, strada Apei Nr. 1. — Se vând ieftin. 321 2—2

Varză de vânzare!

În comuna Chimișia, la proprietarul Romulus Curiac, se tăie de vânzare 4 vagoane de varză de I calitate. (351) 2—2

Cumpărare de rachiu de prune.

Subscrisul ca reprezentant al unei mari firme din țară, cumpără rachiu în mare și mic. Fiecare vânzător să aducă de câte o jumătate litru de muștră.

Izidor Löwi

Orăștie, str. Mihai-Viteazu (307) 4—4 Nr. 32 (jud. Hunedoara).

Caut pentru prăvălia mea un băiat din familie bună, de ucenic, care posedă afară de limba română și maghiară barem 2 clase liceale, pe lângă condițiuni favorabile. (327) 2—2

Traian Baicu, comerciant în Zlatna.

Mobile frumoase, nouă, lucrute în stil modern, și anume: 1 prânzitör, 1 dormitor și garnitura unui antreu, — sunt de vânzare la:

Páris Albert

(305) 4—5 m. tâmplar în Orăștie, Str. mică a timarilor Nr. 2

„ROMÂNIA”

SOCIETATE ANONIMĂ TRANSILVĂNEANĂ DE ASIGURĂRI

Posta „BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE”

:: SIBIU. în edificiul „ALBINA” ::

Capital societar : Cor. 1.500.000.—

Fonduri de rez. . . . . 3.000.000.—

»ROMÂNIA», este prima și singura societate de asigurare românească din Transilvania și părțile unghurene, fondată de băncile românești de sub egida »Solidarității». Primește asigurări contra daunelor de incendiu și furt prin efracție. Contractează asigurări pe viață în toate combinațiunile uzitate precum: caz de moarte, supraviețuire, zestre și rente, în cele mai avantajoase condițiuni. Mijlocește asigurările contra daunelor de grindină. Lămuriri se dau îndată la cerere, în Sibiu la sediul societății sau la agențiile principale din Arad, Brașov, Cluj, Lugoj și Timișoara.

16-20
(310)